

קֶבֶד א מ״י פ״ג מהל' ערשית הל'ג כחג לזאזין טו :

קֶבֶד ב מ״י שם הל'ד :

קֶבֶד ג מ״י שם הל'ו :

קֶבֶד ד מ״י פ״ה שם הלכס : כחג לזאזין טו :

קֶבֶד ה מ״י טור שש' יוד קימן קחז כעפ' א :

קֶבֶד ו מ״י שם הלכס ה :

קֶבֶד ז מ״י ט ט מ״י שם הלכס :

קֶבֶד ח מ״י פ״ח מהל' ט ז שם הל'ג קרבוטו יוד קימן ד כעפ' א :

קֶבֶד ט מ״י פ״ח מהל' הלכס ז חג לזאזין טלג :

קֶבֶד כ מ״י פ״ח מהל' שחטס הלכס טו כחג ערש' יוד קימן ד כעפ' א :

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה אימא וכו'
ודקא קסיל ל"ס :

הגהות כהר"ב
רנשבורג

ע"י רש"ל שמקיים הג"י כי

ליחשוב גמי זורק. פירש הקונטרס בשלחא מקבל ומולין משום דלא אשכחן דליהוו עבודה הנעשות לשם עבודת כוכבים כדאשכחן גבי ניסוך ישאו יין נסכים והיינו כר' יהודה דרריש בספרי להאי קרא דלין נסכים גבי עובדי כוכבים אצל ר' נחמיה מוקי לה בישראל מיהו לרבי נחמיה בלאו הכי אשכחן קראי בדברי קבלה וקטר ובעל הסך נסכים לאלהים אחרים (רמיה ז):

עובת לאלהים יתום. פ"ה כל אלהים במשמע אפילו שלא בדרכה מדולא כחיו עובד לאלהים בזבחה יתום ולא היה יכול לפרש דע"כ לשלל דכרעה אחא דחי לכדרכה מוויקן ויבשר נפקא דה"ל לעולם לכדרכה וצדק ללמוד על הכלל דאפי' בדרכה לא מתייבשה אלא בעבודת פנים:

המקטף והמנסך מניין ח"ל בלתי לה' לבדו. חימה בדבסמוך יליף מוילית זבחה ללמד על הכלל כולו וי"ל דחי לאו בלתי לה' לבדו ה"א מה זבחה שהיא עבודה דס' ואחא לבדויי זורק אצל מקטף ומנסך לא :

מניין לרבות השתחוואה. ו"ח"ת ת"ל
מדליתאקס לזביחה דכתיב
(שמות לב) וישתחוו לו ויזבחו לו כריליץ
(לקמן דף סג.) האומר אלי חתה דכתיב
ויחלמו לו אלה אלהיך ישראל וי"ל
דהתם הוי כדרכה דלוחו עגל אורחיה
זביציה הוה ווא דיליף מהתם אלי
חתה משום דאלי חתה אורחיה בכל
עבודת כוכבים :

אזהרה מניין. ו"ח"ת ות"ל מהיכא
דנפקא ל"י אזהרה למנפא
ומנפא מלא תעבדים כד"פ במתני'
וי"ל דאי חתא לאזהרה דהשתחוואה
לא הוה מוקמינן ליה למנפא ומנפא :

יש

פנים וחיבין עליה מיתה אף כל שהיא עבודה פנים וחי
השתחואה לידון בעצמה יצאה וביה לידון על הכלל כ
בזובח קדשים בחוץ הכתוב מדבר וזבח קדשים בחוץ
אמינא כי אתרו ביה קטלא כי לא אתרו ביה כר
בר רב חנן לאביו אימא יצאה השתחואה ללמד על
זובח למה לי לגופיה דמחשבין מעבודה לעבודה דא
לזרק דמה לעבודת כוכבים ולהקטיר חלה לעבודה

זרק . דעשטלמא מקבל ומונליך לא קשיא לן אף על גב דעבודות פנים הכך זביחה ויצימו לו (במות לב) קטור אשר חלב זביחמו ויכלו (ד) בל אסור נספיהם מדם וכיון דגמרינן דכל עבודות פנים חייבין בה הא קרא גמי ניסוך קרייה : **מנא הני מילי .** דמחייב בהי עבודות בא הכתוב לעשות מיתה ודאי בזבח קדשים בחון קאמר שמוני אחר ונכרחה דכתיב גבי שחוטני חון : **ח"ל לאלהים יחרם .** דבא חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה מות וימות וזבח לאלהים כן לאלהים בזביחה יחרם שמוע מינה אפילו אינה עבודה שלו קאמר דמשמע דבר שהוא עבודה לו : **כלהי לא' לבדו .** ריקן ונטל כל הראויים לשם קאמר : **לפי שינאם זביחה .** בפירוש מכלל שאר ויאל מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יאל אלא ללמד על הכלל כ פנים ומהשתא לא נפקא לן דליחייב דהשתחויה שלא כדרכה דלע ויעבוד אלהים אחרים וישתחו לם . דעל כרחיך לשלל כדרכה קא זיה וסבלת לעליל : **אזהרה מניין ח"ל כי לא השתחוה לאל אחר** דכתיב בהו (כ*) לא השתחוה שכיבס הוא דלא מיתה הבא לו כתיב הכלל בלו יאל ממה השתחויה מיוחד שהיא דרך כבוד וחייב עליה ואם השתחויה ללמד על הכלל בחטה למה פרט כך זביחה הלא דרך כך זביחה בכלל היתה ויאלה מן הכלל להקיש לה כל הכללות עממה חייבין עליה בחון לעבורת כוכבים ומשום דהשתחויה לא נפקא לן שימחיבו עליה והע"פ שאין חייבין בזה ויאלה וזבחה ללמד על זכרת כי לא אחרו ביה הוא דמלביש שבת ועבודת כוכבים וצריח : **השתחויה ללמד על הכלל .** ודע דהיינו ממשקל ומשקל וכל שהוא דרך כבוד כהנה דהא עבודת כבוד אלה : **לגופים אלה .** ולארוי ודאי' לא שטת שחיטת כוכבים חייב ואפי' לא זרק : **דמחשבין מעבודה לעבודה .** כלומר דמחשבה

מרתני' אחד העובד . מ
וכו' . ובגמרא
של אותה עבודת כוכבים
מיחייב כדיליף לה צברייתא
תורה או

בכובבים "אחד העובר
ממקטף ואחד המנסך
המקבלו עליו לאלוה
בל המנפף והמנשק
רחץ והסך והמלביש
עשה ה' הנודר בשמו
בלא תעשה ה' הפועל
היא עבודתה הזורק
עבודתה: גמ' מאי
ירמיה 'הכי קאמר
אחד המזבח ואחד
המשתחה
ואחד השוב נמי זורק

מִנְסַךְ דְּכֵתִיב בְּלִי
נִהְיֵי מִלִּיל דְּתַנּוּ רַבִּנּוּ
ס הֵייתִי אוֹמֵר בְּזוֹכֵה
מְדַבֵּר תַּלְמוּד לֹא מֵר
דֵּת כּוֹכְבִּים הַכְּתוּב
זוֹכֵה מִקְמָר וּמִנְסַךְ
לְבַדּוּ רִיקָן הָעֲבוּדוֹת
לִפִּי שִׁיעָצָה וּבִיחָה
יִינן הַלְרְבוֹת הַשְּׁתַּחֲוָּא
לְהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ
אֶת אֵת הָאִישׁ הַהוּא
וְהָרָה מִנִּיין ת"ל כִּי לֹא
יִכּוֹל שְׂאֵנִי מְרַבָּה
עֵינִי ת"ל זוֹכֵה וּבִיחָה
נֵאָמַר *לְהַקְיֵשׁ אֵלֶיהָ
וַיּוֹרֶת שֶׁהִיא עֲבוּדַת
יֵין עֲלֶיהָ מִיתָה יֵצָאָה
לֹא אִמֵּר מִר הֵייתִי אוֹמֵר
נִרְתָּ הוּא סִלְקָא דַּעֲתָךְ
קִמְלִי אִמֵּר לִיה רַבָּא
הַכֵּלֵל כּוֹלֵוּ וְכִי תִימָא
תִּמְר *הַשּׁוֹחֵט בְּהִמָּה
נִזְכָּבִים לְדְבִי יוֹחֲנָן אִמֵּר
אִסּוּרָה

[illegible]

ים בגמרא : אחד המוכח ואחד המקטיר
 קים לה לכולה מתניתין בשאין דרכה
 ועבדה בכך ואפ"ה אחיך עבודות
 והמקטיר עליו כאלו . ואפי' אחיך
 בעלמא כגון האומר לו אלי אתה
 דליהקש לזביחה דרביז (שמות לב)
 וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה
 אלהיך ישראל ל"א והמקטיר לאלוה
 שלא בפניו והאומר לו אלי אתה בפניו
 ותנא סופא לגלוי רישא דלי' אתה
 רישא הוא אחיך הגי מילי בפניו אבל
 שלא בפניו לא תנא סופא בפניו מכלל
 רישא שלא בפניו ואפ"ה חייב : אבל
 המגפא והמנשק . שלא כדרכה :

עובר בלא תעשה. דלא תעבדם
יתירא כתיבי חד בדברות ראשונות
ואחרונות וחד לא תתמחה לאלהיהם
ולא תעבדם ולא תעשה כמעשיהם
(שמות כג) אם אינו ענין לכדקה תהיה
ענין לשלל כדרכה אלל מיתה לא דפרט
מיחיבי בשלל כדרכה אלל הני דפרט
בה קרא : **העוור בשמו**. בשלש
מדר קונם עלי כל פירות שבעולם
בשם עבודת כוכבים פלוגית אם
ארחץ : **והמקיים בשמו**. שבושה
נשבע מתרגם מקיים : **עובר בלא
תעשה**. ושם אלהים אחרים לא
תזכירו (שם) : **העוור עלמו**. מתירי
רעי בפניו זהו עבודתו וחייב עליו
*מיתה : **מרקולים**. מזדדן שלש
ריסאבנים אחת מכאן ואחת מכאן
מלמעלה על גביהן וקורין אותם
מרקולים ועובדין אותה בזריקת
האבנים : **וְרָץ מֵאֶחָד הָעוֹבֵד**

אָפּוּ כָל הַיּוֹם לָלוּ עוֹבֵד יְיָ: **אָהֳרָה**
הַעוֹבֵד. כָּל עֲבוֹדָה אֶחָד גּוֹפֵה וְשׂוֹרֵף
אֶחָד דֶּרֶךְ בִּזְיוֹן בְּדַרְכָּהּ וְחִיִּב מִיֵּתֵת
דַּחֲתִיב וְיִלֵּךְ יַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְכַחֲבִיב בְּחִיבָה וּסְקָלָהּ בְּזִכְרֵיכִי
וְהִלְחִימָהּ מִמֶּכָּא וּפֶן תִּרְשֹׁף לְחִלְהִימָהּ
לְאֹמֶר אִיכָּה יַעֲבֹדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲחֵרִים
אֱלֹהֵיהֶם וְגו' (דְּבָרִים יב') דְּהִינִי
בְּדַרְכָּהּ: **וְאֲחֵרָה הַמּוֹצֵא**. אֲפִי' שְׁלֵל
בְּדַרְכָּהּ עֲבוֹדוֹת הַלֵּלוּ כִּדְלִילֶךְ לִקְחָם
דְּכָל עֲבוֹדוֹת הַנֶּשֶׁפֶת בְּפִנִּים לְגִבּוֹה
חִיבִין עֲלִיהֶם מִיֵּתֵת עֲבוֹדוֹת כּוֹכָבִים
אֲפִילוּ שְׁלֵל בְּדַרְכָּהּ: **וְלִפְסוֹב נִמֵּ**

הגעשט לשם עבודת כוכבים כדאס
(ס) ומיהו דס אשכחן בעבודת כוכבים
אמר אבי וורק בכלל ניסוך. דמחגי
זוכה יחרס הייתי אומר. באינו זיכרון
גון פריך היה כבר פשוט להם שונות
לשון לשון מיתא דכחיו (ויקרא כז)
דכרסה מללל כחזיה בלשון עבודה שוב
נפקא לן בהו מיתה מוילך ויעבוד וגו'
לשם המיוחד משמע דלכל עבודותיו
י וודה הוא בחזרה דדבר שהוא בכלל
ולא עבודה הדומה לזבח שהוא
יצא השתחווה: ה"ג כספרי פ"ל וילך
לזה ויעבוד הוא: שונא שמענו. דכתיב
דכרסה ענין לשלל דכרסה וספרי
ימא השתחווה ש"א מן הכלל ללמד ע
דרך כבוד כגון אלו חייב: פ"ל זוכה
ה אלא הוא באתה ללמד על הכלל לומר
עבודת פנים אף כל שהיא עבודה פני
ללחור וללללל כדי לרין בעלמה לבד
האח לאחוריו לן דלי אחרי ביק נללל
ללל אחרי ביה דרת קמ"ל: אימא ילא
לעלמו וחשב בה ע"מ לרורק דמה לעבוד
עבודה אחרת מחשבה היא להחייב עליה

[עיי' תוס'
לקמן סד. ד"ה
מרקולים]

[פ"י תו"ט]

ע"ז לד: חולין
לט. זבחים י.

אסורה. הבהמה בהגלה ואע"פ שהשחיטה לאו לעבודת כוכבים הייתה ואפילו לא זרק דמה לעבודת כוכבים נאסרה וילפינן טעמא בשחיטת חולין דגמור לה רבי יוחנן ממשחבת פגול דהויה מעבודה לעבודה דהשוחט את הזבח על מנת לזרוק את הדם למחר פיגול: וריש לקיש אמר מותרת. לא יליף תורה אור

חזן מפנים אין מחשבין מעבודה לעבודה: **הניחא**. הא דמייסר לן זובח ללמד על הכלל ולא מוקמינן לה *האי דרשא לומר שמחשב מעבודה לעבודה הא ניחא לרבי יוחנן דנפקא ליה לענין איסורי ממשחבת פיגול איכא למימר דלענין איסורי זבחה גמורא נמי מהתם יליף ועל כרחיה אייתר ליה זובח אלא לר"ל דלא יליף עבודת כוכבים מפיגול נימא דהאי זובח להכי הוא דתאם שמחשבין מעבודה לעבודה: **העובדי כוכבים העובדי את הסרים**. תניא במסכת ע"ז (דף מה-) ההרים מותרין בהגלה דכתיב אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם: **ועובדיהם כסאף**. אע"ג דמחזיר לא מחזיר עבודת כוכבים מיהא הוי והכא נמי לא בעיא קרא האילו ושחיטה נזרק וזיקה היא והא חשב בשחיטה ע"מ לזרוק הוה ליה כעבוד עבודת כוכבים דלא זיקה בלא שחיטה לא כני הלך על כרחיה אי השתחוה ללמד על הכלל נפקא ליה לא ה"ל למיכתב זובח: **איכא יעבדו**. דמשמע כדרכה אין שלא כדרכה לא: **למעוטי מאי**. שלא כדרכה מאחר דילפינן בהשתחוה דאפילו אינה עבודת פנים מחייב שלא כדרכה אי נימא למעוטי עבודת ציון לעבודת כוכבים שעבודתה דרך כבוד כגון פוער עצמו לעבודת כוכבים שזובחין (א)למה לי למעוטי מהאי קרא: **הא מהשתחוה נפקא**. שמלמדת על הכלל שאינו חייב אלא דרך כבוד כהשתחוה: **אלא הא דא"ר אלעזר מניין לזובח כהמה**. שהיא עבודת כבוד למרקולים שעבודתה ציון וה"ל לפעור אם איחא לרבה בר רב חנין שהשתחוה ממלמדת על הכלל ל"ל האי קרא להכי מהשתחוה נפקא: **לזובח להכעיס**. ואיני מתכוין לקבלו עליו באלוה ואשמועינן קרא דעובר בלאו: **ארכסו ליה תורי**. והלך לבקשן: **האומר לעבוד**. משעה שהסיתוהו ונתרצה חייב מיתה דנפקא לן לקמן מלת תאבד ולא תשמע הא אבה ושמע חייב מיד: **אלך ואעבוד**. שמוסר הליכה אע"ג דאיכא למימר אדאי הדר ביה: **נלך ונעבוד**. אע"פ שכלל עצמו עם אחרים דאיכא למימר הני אחרים לא אולי ואיך נמי לא לזיל: **א"ל.מתני' דקתי עובד אין אומר לא: באומר איני מקבלו**

עלי. באלוה: **אלא בעבודה**. עד שאעבדנו דכל כמה דלא פלח ליה אין כאן אבה ושמע וספא דמשמע באמירה חייב בשקבלו עליו אלהותו מיד דכיון דאמר לעבוד מסתמא קבלה עליה באלוה אי לא פירש בהדיא שאינו מקבלו עליו אלא בעבודה: **זולו ועבדו**. עושה את עצמו עבודת כוכבים ומסית בני אדם לעבדו: **מחייב מיתה כמסית**: **רבי יהודה אומר לעולם אינו חייב**. בשביל דבור בלא מעשה אלא בניית לעבודת כוכבים ואבה ושמע ואמר לעבוד אלך ואעבוד אבל באומר זולו ועבדו פטור אלמא טעמא דרבי יהודה במסית אחרים לעצמו טעמא דאמירה הוא דהא בניית חיובי מחייב דיבורא: **אחרים לעצמו**. במסית אחרים לעצמו שיעבדוהו אי הוי מסית או לא: **לא שמעי ליה**. שהרי הוא אדם כמותם ואפילו הניסחים לשאר עבודת כוכבים אין ניסחין לעבוד אדם: מאי

אסורה וריש לקיש אמר מותרת הניחא לר' יוחנן אלא לריש לקיש בעי קרא מתקף לה רב פאם ולרבי יוחנן לא בעי קרא עד כאן לא קא אסר רבי יוחנן אלא בהמה אבל גברא לא בר קמלא הוא ואחא קרא לחיובי גברא לקמלא מתקף לה רב אחא בריה דרב איקא ולר"ל מי בעי קרא עד כאן לא קא שרי ר"ל אלא בהמה אבל גברא בר קמלא הוא מידי דהוה אמשתחיה להר דהר מותר ועובדה בסיף א"ל רב אחא מדפתי לרבינא למאי דקאמר ליה רבא בר רב חנן לאביי אימא יצאה השתחוה ללמד על הכלל כולו **איכא יעבדו למעוטי מאי וכי תימא למעוטי הפוער עצמו לזובחים מהשתחוה נפקא מה השתחוה דרך כיבוד אף כל דרך כיבוד אלא למעוטי הפוער עצמו למרקולים ס"ד אמינא הואיל ועבודתו ציון הוא אף כל ציון קמ"ל אלא הא דאמר רבי אליעזר **צמין לזובח** בהמה למרקולים שהוא חייב שנאמר **ולא יזבחו עוד את זבוחיהם לשעירים אם אינו ענין לכדרכה דכתיב איכא יעבדו תניחו ענין לשלא כדרכה שלא כדרכה מהשתחוה נפקא התם בזובח להכעיס רב המנונא אורכסו ליה תורי פגע ביה רבה רמא ליה מתני' אהרדי חנן העובד עבודת כוכבים עובד אין אומר לא והאנן *חנן האומר אעבוד אלך ואעבוד נלך ונעבוד א"ל באומר איני מקבלו עלי אלא בעבודה *רב יוסף אמר תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתנאי האומר בואו ועבדוני רבי מאיר מחייב יור' יהודה פוטר **היכא דפלחו כולי עלמא לא פליגי דכתיב לא תעשה לך פסל כי פליגי בדיבורא בעלמא רבי מאיר סבר דיבורא מילתא היא ורבי יהודה סבר דיבורא לאו מילתא היא הדר אמר רב יוסף *לאו מילתא היא דאמרי דאפילו לר' יהודה בדיבורא נמי חיובי מחייב (*דתנן) רבי יהודה אומר לעולם אינו חייב עד שיאמר אעבוד אלך ואעבוד נלך ונעבוד במאי קמפלגי מר סבר מסית לעצמו שמעי ליה ואין דקאמרי ליה קושטא הוא ומ"ם מסית לעצמו לא שמעי ליה מימר אמרי מ"ש******

ריש לקיש אמר מותרת. פי' בהגלה ולא באכילה דמומר לעבודת כוכבים אסור לאכול משחיטתו אי נמי אפילו באכילה שרי כיון דלא היה מומר מעיקרא ובשחיטה זו הוא דנעשה מומר*: **איכא יעבדו למעוטי מאי**. תימא השתא נמי דאמר צביחה יצאה ללמדך תקשה ליה איכא יעבדו למעוטי מאי דלמעוטי שלא כדרכה בשאר עבודות לא איצטריך דמזבחה נפקא דוקא עבודת פנים וע"כ איכא יעבדו לרבינו אחא כגון פוער לפעור וזרק אכן למרקולים דלא נפקי ליה לא מזבחה ולא מהשתחוה ואי לאו איכא יעבדו ה"א דאפילו כדרכה צעיק דרך כיבוד וי"ל דאי השתחוה ללמד יצאה לחייב בשאר עבודות אפילו שלא דרך כבוד כגון פוער לפעור וזרק אכן למרקולים נמי לא לר"ל קרא דמהשתחוה נפקא אע"ג דעבודתה דרך ציון כיון שעובדין אותה בכך וגדולה מזו בעי למימר הש"ס בסמוך דנפקא ליה פוער לפעור למרקולים מהשתחוה דלהכי איצטריך איכא יעבדו אע"ג דאין עבודתו בכך אלא משום דעבודתו דרך ציון וכ"ש פוער לפעור וזרק אכן למרקולים אע"ג דדרך ציון כיון עבודתו בכך: **מניין** לזובח כהמה למרקולים. דמוזבח לאלהים נפקא לן

בזובח למזבחים אבל בזובח למזבחים לא וא"ת אזהרה שמענו מלא יזבחו עונש מלא ליה בזובח למזבחים ועו"ק דמוזבח לאלהים שמענו לעיל עונש אבל אזהרה לזובח שלא כדרכה מלא ליה דהא לעיל גבי השתחוה איצטריך קרא לעונש ואזהרה שלא כדרכה וי"ל דזובח לאלהים לעונש ולא יזבחו לאזהרה וניחא השתא דקאמר ר' אבהו ענין לכדרכה דהא כתיב איכא יעבדו דה"ל אם אינו ענין למזבחים דהא כתיב זובח לאלהים וגו' תגהו ענין למזבחים והשתא לכל שלא כדרכה איצטריך לא יזבחו ולא נקט מרקולים אלא משום דסתם מזבחים לאו אורחיהו צביחה וא"ת נימא דהני קראי למזבחים אבל למזבחים מלא לן דהא לקמן שלש השתחוות חד איצטריך לכסלך כדרכה למזבחים וחד לשלש כדרכה למזבחים וי"ל כיון דגלי קרא גבי השתחוה דלא שני ה"ה בשאר עבודות וכן פי' בקונ' לקמן: **האומר** לעבוד. פ"ה משתתרה חייב דנפקא ליה מלא תאבד ולא תשמע אליו הא אבה ושמע חייב וקשה דכתיב לא ס"ד האי טעמא עד דמייסר ליה דרב יוסף אלא היינו טעמא דמקבלו עליו באלוה: **ובר' סבר מסית לעצמו לא שמעי ליה**. תימא נהי דלא שמעי

ליה לחייב מיהא כשאר מסית דמחייב דיבורא כשמכניזין לו עדים ואמרו היאך נניח אלהים חיים ונעבוד עניים ואכנים ואם אין חזר צו חייב דהכי משמע ויש לומר דוקא מסית לעבודת כוכבים דשמעי ליה דמשכי בתריה טפי אבל מסית לעצמו לא חשיב מסית כ"כ משום דלא שמעי ליה דאמרי מ"ם איזו מיין ועי"ל דבכולה שמעתין פליגי בניסת והא דקאמרינן לעיל היכא דפלחו כ"ע לא פליגי ר"ל במסית כ"ע לא פליגי דכיון דאי פלחו מחייב על כן יש לחייב המסית דיבוריה במסית לעבודת כוכבים כי פליגי דיבורא בעלמא בניסת כשארמר אין דרבי מאיר סבר דיבורא מילתא הוא ומילתא ניסת ומסית דניסת לעבודת כוכבים דשמעי ליה אפילו רבי יהודה מודה דמחייב דיבור כי פליגי במסית לעצמו אי מחייב ניסת או לא אבל במסית פשיטא דמחייב דיבורא: רבא

קל א מיי' פ"ג מהל' עבודת כוכבים הלכה ב סמנ לאוין יו' : [ועיי' תוספות זכמים י' ד"ה ר"ל ותוספות חולין י"ד ד"ה כשומע]

קלא ב מיי' שם הלכה ג: קלב ג ד ה מיי' שם פ"ה הלכה ט :

צ"ל להאי

צ"ל אלעזר

לקמן סו.

[שבת ג:]
[וע"ז]

שבת סג: וש"ס
[צ"ל דתני']

הגהות
הב"ח

(ה) רש"י ד"ה
למעוטי וכי'
שזובחין לה
למה לי :

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

מסורת
הש"ס

קלג א מ"י פ"ה מה' עבודת כוכבים הלכה ס : קלד ב מ"י סס פ"ג הלכה ו :

[ג"ל ברייתות]

קלה ג ד מ"י פ"ו מה' עבודת כוכבים הלכה ו : קלו ח מ"י סס הלכה

[ש"י חס' שבת ענב]

גליון הש"ס תוס' ד"ה רבא. וי"מ ס"ה דלמך. ט"ל סה ע"ב תוס' סוה"ל : בא"ד אפ"ג דמכיון לבנוי. פ"ל סד פ"א תוס' ד"ה אף :

רבא אמר פטור. א"ע דפ' בן סורר ומורה (לקמן דף ע"ד) אמר בעבודת כוכבים יורג ואל יעבור י"ל נהי דחייב למסור עלמו לכתחלה מ"מ היכא דלא מסר את עלמו לא מייחב מיהא ואין לומר דרבא לטעמיה דלמך דפ' ר' ישמעאל (ז"ו דף נ"ד וס) אפי' עבודת כוכבים בלינעא נאמר וחי בזה ולא שימות בזה דל"כ הני (*כריעות) דמיתיי לימא דליתא כמ"ד בפרק בן סורר ומורה (לקמן דף ע"ד) יורג ואל יעבור דפלוגתא דתנאי היא וי"מ הא דלמך יורג ואל יעבור היינו בסתם עבודת כוכבים והכא איירי בעבודת כוכבים שהכל עובדים מאהבה ומיראה דומיא דהמן דמיתיי ומתני' דלמך העובד משמע ליה דאיירי כה"ג דל"י בסתם עבודת כוכבים לא אילתרין דשמעינן ממחנ' דהפטור עלמו לפטור א"ע"ג דמכיון לבנוי מייב מיהא הוה דקון משיח הוה מ"י לאוקומי בסתם עבודת כוכבים אלא דמשיח שפיר וא"ת לרבא אמאי לא הסתחזה מרדכי להמן וי"ל כדלמך במדרש שהיו ללמים על לבו אי נמי משום קידוש השם כדלמרינן בירושלמי דשביעית (פ"ד) כגון פסוס וולוייטוס אחים שנתן להם מ"ס בזוכות לבועה ולא קיבלו* :

ורבא

מ"ש איהו מינן יידן ואין דקאמרי אחוב עליה ומתני' כאן ביחוד הניסת כאן ברבים הניסתים יחיד לא מימלך ומעי בתריה רבים מימלכי ולא טעו בתריה אמר רב יוסף מנא אמינא לה דכתיב לא תאבה לו ולא תשמע אליו *הא אבה ושמע חייב אייתיביה אבוי מי שאני בין ניסת דרבים לניסת יחיד והתניא *כי יסיתך אחיך בן אמך אחד יחיד הניסת ואחר רבים הניסתים והוציא הכתוב יחיד מכלל רבים ורבים מכלל יחיד יחיד מכלל רבים להחמיר על גופו ולהקל על ממונו רבים מכלל יחיד להקל על גופם ולהחמיר על ממונם בהא מילתא הוא דשאני אבל בבל מילי כי הדדי יניחו אלא אמר אבוי כאן בניסת מפי עצמו כאן בניסת מפי אחרים מפי עצמו מימלך מפי אחרים גריר בתריהו אמר אבוי מנא אמינא לה דכתיב לא תאבה לו ולא תשמע אליו הא אבה ושמע חייב רבא אמר אידי ואידי בניסת מפי אחרים הא דא"ל כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה הא דלא א"ל כך אוכלת כך שותה ב' אמר רבא מנא אמינא לה דכתיב *מאלהי העמים אשר סביבותיכם הקרובים אליך וגו' מה לי קרובים ומה לי רחוקים הכי קא"ל מטיבותן של קרובים אתה למד מה טיבותן של רחוקים מאי לאו דאמר ליה כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה ש"מ רב אשי אמר סיפא בישראל מומר רבינא אמר לא זו אף זו קתני *איתמר העובד עבודת כוכבים מאהבה ומיראה אבוי אמר חייב רבא אמר פטור אבוי אמר חייב רבא פלחה רבא אמר *פטור אי קבליה עליה באלוה אין אי לא לא : סימן עב"ד ישתחויה למשיח : ואמר אבוי מנא אמינא לה דתנן העובד עבודת כוכבים אחד העובד ב' מאי לאו אחד העובד מאהבה ומיראה ורבא אמר לך לא כדמרתין רבי ירמיה אמר אבוי מנא אמינא לה דתניא *לא תשתחוה להם להם אי אתה משתחוה אבל אתה משתחוה לאדם שמי כמותך יכול אפילו נעבד כהמן ת"ל *ולא תעבדם והא דהמן מיראה הוה נעבד ורבא כהמן ולא כהמן דאיהו גופיה עבודת כוכבים ולא כהמן דאילו המן מיראה והכא לאו מיראה ואמר אבוי מנא אמינא לה דתניא *כהן משיח בעבודת כוכבים רבי אומר בשגגת מעשה וחכמים אומרים *בהעלם דבר יושין שבשעירה ביחיד יושין שאין מביא אשם תלוי *האי שגגת מעשה דעבודת כוכבים ה"ד אי קסבר בית הכנסת הוא והשתחוה לו הרי לבו לשמים אלא דחזא אנדרטא והשתחוה לו אי קבליה עליה באלוה מויד הוא ואי

שמי

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

שבת ענב : [כרייתות ג']

סוה"ל :

שבת ענב : כרייתות ג :

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה ושוין כו' ואמר משום כממע :

[בשבת איתח ואר"י בר
חנינא]

הנהגה . גבי חטאת כתיב פעמים
עושה אסורות בשבת מציא קרבן אחד
מקדשה ושגג במחלוקת שלא היה יודע
ומפרש עומא דר' יוסי הכי משמע לית
עשה אחת וליתא תשקוף מדהכתיבו והכי
ומפרש הנה אבות מיתה תולדות ולמי
וחטאות הרבה והנה שהיא אחת פעמי
י' יתירה והשתא מפרש לה אחת כשעו
מעוון ולא כשב אלא שני ואותיות חייב
ונגידאל דן מנדיאל אבל נתכוין לכבוד
וחולדות . דנפקא על אחת מהן
ואחא ופריק על אחת מהן עול
ואן שגגות הרבה : **שגגה שבת** ודע
לחלק **לחלק אכא** . דהכל מודים דכל
יומי לברא דאפילו לרבי . יוסי חייב על כ
לאו יאחא מיהו תיפוק לן דחייב ע
דרשיה גמי בעבודת כוכבים הכי
וככסיא ליה ליה הכשר גבי . עשרת
עובדה במקל בראשיהן בבת' עובדי
אחא שהיא הנה . פעמים שהא חייב כ
יודע שעבודת כוכבים אסורה בזכות
ותוסק קרא בעבודת כוכבים הא לא מ
הכא : **אלא מאכא ומירא** . יודע ש
מירא אחא וכו' כשגגת עבודת כוכבים
י' שגגת עבודת כוכבים חזון עובדי
וממסכת שבת פרק כלל גדול (נד ע
וכמים שבהן משיח בשעירה כיחיד
אלא מהשתחאה בהתקפתא דרב יוסי

הגהות
הב"ח
(ח) גמ'
השתחואה נמי
ללאו וכו'
השתחואה נמי
לחלק :